

Sygn. akt IV U 314/20 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2020 roku

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Alina Kordus-Krajewska

Protokolant: sekr. sąd. Michał Ziółkowski

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2020 roku

sprawy z odwołania M. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o zasiłek opiekuńczy

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 19 czerwca 2020 roku

orzeka:

I.Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 19 czerwca 2020 roku w ten sposób ,że stwierdza ,że ubezpieczona M. R. ma prawo do zasiłku opiekuńczego i nie jest zobowiązana do zwrotu zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 23 stycznia 2020r. do dnia 31 stycznia 2020r. wraz z odsetkami.

Sygn. akt IV U 314/20 upr

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 czerwca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., działając na podstawie art. 17 ust. 1, art. 35 ust. 2, art. 66 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 2020 r., poz. 870) oraz art. 84 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 266) odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku opiekuńczego od 23 stycznia do 31 stycznia 2020r. oraz zobowiązał wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku opiekuńczego z funduszu chorobowego za okres od 23.01.2020 r. do 31.01.2020 r. w kwocie 542,07 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia decyzji do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia.

Ubezpieczona wniosła odwołanie o ww. decyzji i wskazała, że nie wykonywała w okresie orzeczonej niezdolności pracy zarobkowej, a zwolnienie wykorzystywała zgodnie z jego celem. Odwołująca wskazała, że wystąpiła do ZUS o wypłatę zasiłku opiekuńczego w związku z chorobą syna za okres od 23 stycznia 2020 r. do 31 stycznia 2020 r. Podczas jej nieobecności w pracy zastępowała ją inna pracownica. Odnośnie umowy zlecenia z (...) ubezpieczona wskazała, że zgodnie z tą umową do jej obowiązków należą: prawidłowe wprowadzanie określonych danych do aplikacji Rejestrator Ubezpieczeń Grupowych lub do wykazów pisemnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia w szczególności poprzez przeniesienie postanowień umieszczonych w deklaracjach przystąpienia do umów ubezpieczenia oraz w innych formularzach wypełnianych w związku z przystąpieniem i wykonywaniem umów ubezpieczenia, w tym oświadczeniach o rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej do bazy danych. Ponadto zobowiązana jest również do bieżącego rejestrowania w systemie zmian danych dotyczących podmiotów stosunku ubezpieczenia

w tym ubezpieczonego i ubezpieczającego. Zdaniem ubezpieczonej żadnej z wymienionych wyżej prac, wynikających z umowy, nie wykonywała. Jedną pracą jaką w związku z zawartą umową wykonuje to comiesięczna wpłata opłat z tytułu polisy grupowej oraz comiesięczne zatwierdzanie rachunku. W ocenie ubezpieczonej zatwierdzenie rachunku nie jest świadczeniem pracy na rzecz zleceniodawcy, a jedynie zwykłą czynnością.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że na podstawie zaświadczenia lekarskiego seria (...), które potwierdzało niezdolność wnioskodawczyni do pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem od 23 stycznia 2020 r. do 31 stycznia 2020 r., organ rentowy wypłacił wnioskodawczyni za ten okres zasiłek opiekuńczy w kwocie 542,07 zł. Organ rentowy stwierdził również, że M. R. jest zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego u płatnika składek (...) S.A. z tytułu wykonywania umowy zlecenia. Pismem z dnia 30 marca 2020 r. płatnik składek (...) S.A. potwierdził, że 28 stycznia 2020 r. zatwierdziło rozliczenie miesięczne wnioskodawczyni. W związku z powyższym w ocenie organu rentowego, M. R. wykonywała pracę zarobkową w okresie orzeczonej od 23 stycznia 2020 r. do 31 stycznia 2020 r. niezdolności do pracy, co skutkuje utratą prawa do zasiłku, a wypłacony za ten okres zasiłek opiekuńczy w kwocie 542,07 zł jest świadczeniem nienależnie pobranym i podlega zwrotowi wraz z odsetkami.

Sprawa została skierowana do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Usługi księgowo-informatyczne E. M. R..

Dowód: okoliczność bezsporna.

W okresie od dnia 23 stycznia 2020 r. do dnia 31 stycznia 2020 r. ubezpieczona M. R. sprawowała opiekę nad chorym synem. Na podstawie zaświadczenia lekarskiego seria (...), które potwierdzało jej niezdolność do pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem od 23 stycznia 2020 r. do 31 stycznia 2020 r., organ rentowy wypłacił wnioskodawczyni za ten okres zasiłek opiekuńczy w kwocie 542,07 zł.

Dowód: okoliczność bezsporna.

M. R. jest również stroną umowy zlecenia z dnia 5 marca 2019 r. zawartą z (...) S.A. Zgodnie z zawartą umową (...) S.A. zleca zleceniobiorcy M. R., a zleceniobiorca zobowiązuje się do prawidłowego wprowadzania określonych danych do aplikacji Rejestrator Ubezpieczeń Grupowych lub do wykazów pisemnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia, w szczególności poprzez przeniesienie postanowień umieszczonych w deklaracjach przystąpienia do umów ubezpieczenia oraz w innych formularzach wypełnianych w związku z przystąpieniem i wykonywaniem umów ubezpieczenia, w tym w oświadczeniach o rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej do bazy danych. Ponadto zleceniobiorca zobowiązany jest także do bieżącego rejestrowania w systemie lub wykazach zmian danych dotyczących podmiotów stosunku ubezpieczenia, w tym: ubezpieczającego, ubezpieczonego, współubezpieczonego oraz uposażonego lub zmian w zakresie ubezpieczenia. Dodatkowo zleceniobiorca przyjął na siebie obowiązki informowania zleceniodawcy m.in. o wygaśnięciu upoważnienia do przetwarzania danych osobowych lub o rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy zleceniobiorca z tytułu czynności wykonywanych w związku z zawartą umową, a także z tytułu pozostawania w gotowości do ich wykonywania otrzyma wynagrodzenie ryczałtowe, płatne miesięcznie.

Dowód: umowa zlecenia z dnia 5 marca 2019 r. – k. 4-6.

Zawarta umowa zlecenia z (...) S.A. wynika z przystąpienia przez M. R., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, do umowy ubezpieczenia grupowego obejmującego pracowników i ich rodziny. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia grupowego M. R. zobowiązana jest do comiesięcznego opłacania składek. Natomiast zawarta umowa zlecenia dotyczy tego, M. R. sama zajmuje się zarządzaniem umową ubezpieczenia grupowego swoich pracowników,

bez udziału pośrednika, za co otrzymuje ryczałt w kwocie 25 zł. W okresie ubezpieczenia M. R. nie wykonywała żadnych czynności zleconych wskazanych w § 1 umowy zlecenia, a jedynie zalogowała się do portalu internetowego w celu zatwierdzenia rachunku, na podstawie którego (...) Centrum (...) wypłacało jej ryczałt w kwocie 25 zł. Dokonała tego osobiście, ponieważ związane jest to z posiadaniem uwierzytelnionego konta na platformie (...) i koniecznością wpisania loginu, hasła, peselu oraz potwierdzenia swojej tożsamości za pomocą kodu sms.

Dowód;

- zeznania ubezpieczonej M. R. – protokół elektroniczny z dnia 2 października 2020 r., 00:03:43-00:15:40.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a także w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonej, które Sąd uznał za wiarygodne z uwagi na ich wzajemną zbieżność i zgodność z pozostałym materiałem dowodowym.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. w Dz. U. z 2016 r., poz. 372 - zwanej dalej „ustawą”), ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Omawiając pojęcie pracy zarobkowej (w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy) Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 listopada 2009 r. (I UK 140/09, LEX nr 564767) wyjaśnił: „(...) w orzecznictwie SN prezentowany jest pogląd, że praca zarobkowa nie musi być wykonywana w pełnym wymiarze, jako że tę negatywną przesłankę odnosi się do niezdolnego do pracy i pełny wymiar czasu pracy mógłby w ogóle podważać zasadność orzeczonej niezdolności do pracy (por. wyrok z 6.2.2008 r., II UK 10/07), a także, że nie chodzi w tym przypadku o odwołanie się do wykonywania pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku zatrudnienia w szerokim tego słowa znaczeniu. Nie chodzi więc w szczególności o wykonywanie pracy podporządkowanej czy zależności służbowej, co jest charakterystyczne dla stosunku pracy. Jest to więc „praca” w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie (por. wyrok SA w Warszawie z 16.5.1996 r., III AUR 388/96, PP Nr 2/1997, s. 43; wyrok SA w Krakowie z 20.1.1999 r., III AUA 945/98, OSA Nr 11-12/1999, poz. 58; wyroki SN z 14.4.2000 r., II UKN 513/99, OSNAPiUS Nr 20/2001, poz. 627; z 19.7.2001 r., II UKN 494/00, OSNP Nr 9/2003, poz. 234, z 20.1.2005, I UK 154/04, OSP Nr 4/2006, poz. 43).

Przyjęto jednak zarazem, że sporadyczna, incydentalna lub wymuszona okolicznościami sprawy aktywność zawodowa może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 274/13, LEX nr 1455233, z dnia 3 marca 2010 r., III UK 71/09, LEX nr 585848, z dnia 5 czerwca 2008 r., III UK 11/08, OSNAP 2009/21-22/292). Uznano za dopuszczalne wykonywanie czynności „sporadycznie”, co prowadzi do konkluzji, że ubezpieczony traci prawo do zasiłku, jeżeli czynności były częste, powtarzalne lub miały charakter merytoryczny.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd ocenił, że nie zostały spełnione przesłanki z w/w przepisu. Sąd miał na uwadze, że M. R. dokonała czynności w postaci zatwierdzenia rachunku na portalu (...), co skutkowało przelaniem na jej rachunek bankowy wynagrodzenia ryczałtowego. W ocenie Sądu M. R. nie wykonała jednak w okresie orzeczonej niezdolności do pracy żadnej pracy zarobkowej. Zaznaczyć należy, że zawarta przez ubezpieczoną umowa zlecenia przewidywała w § 1 obowiązki zleceniobiorcy tj. ubezpieczonej. Bezsprzecznie ubezpieczona w okresie pobierania zasiłku nie wykonała żadnej z czynności wynikającej z obowiązków nałożonych umową. W okresie pobierania zasiłku ubezpieczona dokonała zatwierdzenia rachunku na portalu (...), rachunku, którego sama nie sporządziła. Zatwierdzenie to skutkowało zapłatą na jej rzecz wynagrodzenia ryczałtowego w kwocie 25 zł. Jednakże zapłata ta nie była wynagrodzeniem za owo zatwierdzenie, lecz zapłata ta wynikała z uiszczenia przez M. R., jako płatnika, składek na ubezpieczenie grupowe swoich pracowników, w ramach przejścia na siebie obowiązków

zarządzania umową, z wyłączeniem pośredników ubezpieczyciela. Zapłata tych składek nastąpiła przed powstaniem niezdolności do pracy ubezpieczonej. W związku z tym wynagrodzenie było związane z wykonaniem czynności przed powstaniem niezdolności do pracy. Do fizycznej zapłaty tego wynagrodzenia potrzebne było wykonanie czynności technicznej w postaci zatwierdzenia rachunku, jego akceptacji, dania sygnału, że za wcześniej wykonaną czynność wynagrodzenie jest prawidłowo ustalone. Czynność ta ponadto miała charakter sporadyczny (wykonywana była raz w miesiącu) i nie miała charakteru merytorycznego – była jedynie technicznym zatwierdzeniem przygotowanego rachunku przez inny podmiot, w kwocie z góry ustalonej. Nie jest to zatem wykonywanie pracy w celach zarobkowych w rozumieniu art. 17 ustawy. Była również wymuszona okolicznościami, nie mógł tego wykonać w zastępstwie pracownik ubezpieczonej, ponieważ zalogowanie się do systemu wymagało użycia indywidualnego hasła i dokonania potwierdzenia tożsamości za pomocą przesłanego kodu sms, a nie sposób wymagać aby tak poufne dane mogły być przekazane innej osobie.

Odnosząc się do drugiej z przesłanek art. 17 ustawy. W piśmiennictwie wskazuje się, że przesłanka wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia określona została bardzo ogólnie, co w konsekwencji powoduje trudności w ocenie poszczególnych zachowań. Zachowaniem niezgodnym z celem zwolnienia określić można takiego typu postępowanie, które w powszechnym odczuciu jest nieodpowiednie dla osoby chorej i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego (I. Jędrasik-Jankowska, Prawo socjalne. Komentarz..., art. 17). Wykorzystywaniem zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia jest zawsze wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do pracy. W niniejszej sprawie niezdolność do pracy ubezpieczonej związana była z koniecznością zapewnienia opieki nad chorym synem. Nie sposób uznać, że dokonanie kilkuminutowej czynności w postaci zatwierdzenia przez Internet rachunku, wpłynęła w jakikolwiek sposób na sprawowanie opieki nad synem, prowadząc tym samym do przedłużenia konieczności sprawowania nad nim opieki.

Zgodnie z art. 477¹⁴§ 2 kpc w razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy. Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19 czerwca 2020 roku w ten sposób, że stwierdził, że ubezpieczona M. R. ma prawo do zasiłku opiekuńczego i nie jest zobowiązana do zwrotu zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 23 stycznia 2020 r. do dnia 31 stycznia 2020 r. wraz z odsetkami.